

# USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Kateřiny Horákové a soudců JUDr. Olgy Římalové a Mgr. Ing. Davida Bokra v právní věci navrhovatele [údaje o účastníkovi] [údaje o zástupci], o návrhu na zápis změny do rejstříku obecně prospěšných společností, k odvolání navrhovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. února 2016, č. j. O 992/RD13/MSPH, Fj 47759/2016/MSPH,

## takto:

Usnesení soudu prvního stupně se v odvoláním napadeném výroku II. potvrzuj e.

## Odůvodnění:

V záhlaví uvedeným usnesením soud prvního stupně výrokem I. rozhodl o zápisu změn zapsaných údajů v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném soudem prvního stupně v oddílu O, vložce [číslo] spočívajících v tam specifikovaných změnách v obsazení správní a dozorčí rady společnosti. Výrokem II. návrh v části zápisu výmazu zakladatele [jméno] [příjmení], [datum narození], zamítl.

Zamítavý výrok soud prvního stupně odůvodnil tak, že navrhovatel mj. požadoval vymazat jednoho ze zakladatelů, k čemuž předložil smlouvu o převodu práv a povinností zakladatele ze dne [datum], kdy převodce [jméno] [příjmení] převedl bezúplatně všechna práva povinnosti na nabyvatele doc. MUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. Podle zakládací smlouvy obecně prospěšné [právní osoba]. [příjmení], obecně prospěšná společnost (dále jen, „společnost“) ze dne [datum] jsou zakladateli doc. MUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. a [jméno] [příjmení]. Soud prvního stupně s odkazem na § 3, § 4 a § 8 odst. 6, 7 zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech (dále jen, „zákon o o. p. s.“) dovodil, že zakládací smlouva možnost převodu práv a povinností zakladatele obecně prospěšné společnosti neupravuje; přistoupení nových zakladatelů, stejně jako změna či vystoupení zakladatelů dohodou není možné. Dle soudu prvního stupně význam slova, „zakladatelé“ spočívá v jejich oprávnění založit společnost, přičemž okruh zakladatelů nelze měnit. Zakladatel je pevně spjat se vznikem společnosti a jeho jméno by mělo figurovat ve společnosti po celou dobu její existence. Zakladatel nemůže být po vzniku obecně prospěšné společnosti změněn; zakladatel je vždy pouze ten, kdo společnost založil. Založení společnosti je jedinečný a neopakovatelný okamžik, se tímto je spjata možnost stát se jejím zakladatelem. Práva a povinnosti zakladatele jsou osobní povahy, jsou po dobu existence společnosti a za života či po dobu existence zakladatele (zakladatel může být fyzická i právnická osoba) nepřevoditelná; do jeho práv může vstoupit v souladu se zákonem o o. p. s. výhradně jeho právní nástupce. Dle soudu prvního stupně se zásada, „co není zakázáno, je dovoleno“ se neuplatní, protože založení a činnost obecně prospěšné společnosti je kogentně regulována zákonem, nejde o soukromoprávní vztahy, ale o veřejnoprávní úpravu. Z uvedených důvodů soud prvního stupně v této části návrh na zápis požadovaných změn zamítl.

Proti výroku II. usnesení soudu prvního stupně podal navrhovatel odvolání, navrhuje, aby odvolací soud napadený výrok zrušil a věc v tom rozsahu vrátil soud prvního stupně k dalšímu řízení, popř. aby odvoláním napadený výrok II. změnil a podanému v návrhu i v této části vyhověl.

Odvolatel se závěry soudu prvního stupně nesouhlasí, máje za to, že jsou nejen v rozporu s právními předpisy, ale rovněž odporují ustálené rozhodovací praxi soudů, čímž dochází k porušování základní zásady právní jistoty. Odvolatel namítá, že soudy opakovaně možnost změny v osobě zakladatel ve své rozhodovací praxi připustily. Na podporu svého tvrzení

poukázal na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 9. 2011, sp. zn. 8 Cmo 360/2010, dle kterého lze u zakladatelských práv a povinností připustit změnu subjektu v souladu s vůlí zakladatelů.

Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně v odvoláním napadeném rozsahu (§ 212 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu /dále jen „o. s. ř.“ /) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Podle § 3050 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“) práva a povinnosti obecně prospěšných společností se i nadále řídí dosavadními právními předpisy. Obecně prospěšná společnost má právo změnit svoji právní formu na ústav, nadaci nebo nadační fond podle tohoto zákona; ustanovení tohoto zákona o přeměně právní formy právnických osob se použijí obdobně.

Postavení a právní poměry obecně prospěšné společnosti tak nadále upravuje zmíněný zákon o obecně prospěšných společnostech.

Není pochyb o tom, že práva a povinnosti zakladatele obecně prospěšné společnosti jsou způsobilým předmětem přechodu, když mohou přejít na právního nástupce zakladatele podle § 8 odst. 6 zákona o o. p. s., nebo v případě zániku či úmrtí jediného zakladatele bez právního nástupce rozhodne o přechodu práv a povinností zakladatele správní rada či soud dle § 8 odst. 7 zákona o o. p. s.

[příjmení] otázkou v projednávané věci je, zda lze práva a povinnosti zakladatele obecně prospěšné společnosti převést projevem vůle zakladatele či zakladatelů.

Předně je třeba vzít v potaz, že práva a povinnosti zakladatele obecně prospěšné společnosti nejsou spotřebována samotným založením společnosti (jako např. u nadace), ale že zakladatel má celou řadu významných práv a povinností i po vzniku a po celou dobu existence společnosti (např. jmenování a odvolávání členů správní a dozorčí rady, rozhodování o změně rozhodnutí správní rady o zrušení společnosti, možnost domáhat se zrušení společnosti rozhodnutím soudu). Bezpochyby platí i to, že nikdo nemůže být nucen setrvávat ve společnosti (ani v obecně prospěšné společnosti) proti své vůli.

Rozhodovací praxe odvolacího soudu se ustálila na tom, že mohou-li být práva a povinnosti zakladatele obecně prospěšné společnosti způsobilým předmětem přechodu podle zmíněných ustanovení zákona, a současně vyplývá-li z § 4 odst. 4 zákona o o. p. s. možnost v zakládací listině vyloučit přechod práv a povinností zakladatele na jinou osobu, není rozumného důvodu nepřiznat zakladatelům společnosti možnost ovlivnit změnu nositele práv a povinností zakladatele na základě projevu vůle zakladatele či zakladatelů. V důsledku takového projevu vůle však nesmí dojít k redukci či navýšení počtu zakladatelů společnosti - možnost takového zásahu do zakladatelského dokumentu obecně prospěšné společnosti ze zákona nevyplývá (viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 4. 2014, sp. zn. 14 Cmo 171/2013, či ze dne 5. 12. 2012, sp. zn. 7 Cmo 208/2012, a stejné závěry sdílí i Vrchní soud v Olomouci v odvolatelem zmíněném usnesení ze dne 8. 9. 2011, sp. zn. 8 Cmo 360/2010, či v usnesení ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. 8 Cmo 285/2016).

Jak již konstatoval soud prvního stupně, má společnost podle zakládací smlouvy ze dne [datum] dva zakladatele. Obsahem předložené smlouvy o převodu práv a povinností zakladatele ze dne [datum] je převod práv a povinností zakladatele [jméno] [příjmení] na zakladatele doc. MUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., který by se měl stát jediným zakladatelem společnosti. Jedná se tedy o zmíněný nepřípustný zásah do zakládací smlouvy společnosti s důsledky stejnými, jako kdyby zakladatel [jméno] [příjmení] ze společnosti vystoupil. Ani vystoupení zakladatele z obecně prospěšné společnosti není přípustné, a to ani za situace, kdy by s jeho vystoupením ostatní zakladatelé souhlasili, jak též vyplývá ze shora uvedené judikatury zdejšího odvolacího soudu.

Vzhledem k výše uvedenému odvolací soud proto podle § 219 o. s. ř. usnesení soudu prvního stupně v odvoláním napadeném rozsahu jako věcně správné potvrdil.

Vzhledem k tomu, že navrhovatel byl jediným účastníkem řízení před soudy obou stupňů, nepřichází v úvahu rozhodovat o náhradě nákladů řízení.

**Poučení:**

Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné jen za podmínek § 237 o. s. ř.; lze je podat do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Městského soudu v Praze.

Praha 22. května 2017

Mgr. Kateřina Horáková  
předsedkyně senátu